

Suvestinė redakcija nuo 2004-02-14 iki 2013-12-31

Įstatymas paskelbtas: Žin. 1999, Nr. [52-1673](#), i. k. 0991010ISTAIII-1206

Nauja redakcija nuo 2001-07-25:

Nr. [IX-427](#), 2001-07-05, Žin. 2001, Nr. 64-2324 (2001-07-25), i. k. 1011010ISTA00IX-427

LIETUVOS RESPUBLIKOS PRODUKTŲ SAUGOS ĮSTATYMAS

1999 m. birželio 1 d. Nr. VIII-1206
Vilnius

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir tikslas

1. Šis įstatymas nustato valstybinio produktų saugos reguliavimo bei jų valstybinės saugos ekspertizės, produktų saugos valstybinės ir visuomeninės kontrolės pagrindus, informacijos apie nesaugius produktus teikimo ir perdavimo tvarką, gamintojų, platintojų ir paslaugų teikėjų pareigas bei atsakomybę už nesaugių produktų pateikimą į Lietuvos Respublikos rinką (toliau – rinką).

2. Šio įstatymo tikslas – užtikrinti, kad į rinką būtų teikiami tik saugūs produktai.

3. Šio įstatymo nuostatos yra suderintos su Europos Sąjungos teisės aktu, nurodytu šio įstatymo priede.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [IX-427](#), 2001-07-05, Žin., 2001, Nr. 64-2324 (2001-07-25), i. k. 1011010ISTA00IX-427

2 straipsnis. Įstatymo taikymas

1. Šis įstatymas taikomas juridiniams ir fiziniams asmenims, kurie teikia į rinką vartotojams skirtus produktus.

2. Šis įstatymas taikomas tuomet, kai Lietuvos Respublikos teisės aktuose (toliau – teisės aktai) nėra nuostatų, reglamentuojančių konkretaus produkto saugą. Kai kitas teisės aktas nustato tam tikrus konkretaus produkto saugos reikalavimus, taikomi to teisės akto reikalavimai, o šis įstatymas taikomas tiek, kiek konkretaus produkto saugą reglamentuojančiame teisės akte nenustatyta.

3. Šis įstatymas netaikomas, kai į rinką teikiami:

1) naudoti gaminiai, kurie pateikiami kaip antikvarinės prekės, bei gaminiai, kuriuos prieš naudojimą reikia suremontuoti ar atnaujinti, tuo atveju, kai jų pateikėjas apie tai raštu informuoja asmenį, kuriam tokį gaminį pateikia;

2) produktai, pateikti į rinką iki šio įstatymo įsigaliojimo;

3) maisto produktai, su maistu besiliečiantys gaminiai ir medžiagos.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [IX-427](#), 2001-07-05, Žin., 2001, Nr. 64-2324 (2001-07-25), i. k. 1011010ISTA00IX-427

3 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Produktas** – gaminys arba paslauga.

2. **Produkto pateikimas į rinką** – produkto, skirto vartotojams, laikymas (saugojimas), pardavimas, nuoma ar kitoks perdavimo vartotojams būdas.

3. **Gaminys** – kiekvienas gaminys, taip pat ir naudojamas teikiant paslaugas, skirtas vartotojams ar gali būti jų vartojamas ir teikiamas už atlyginimą ar be jokio atlyginimo, kai vykdoma komercinė veikla, nepaisant to, ar gaminys naujas, naudotas ar perdirbtas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [IX-1988](#), 2004-01-29, Žin., 2004, Nr. 25-757 (2004-02-14), i. k. 1041010ISTA0IX-1988

4. **Paslauga** – paslaugos teikėjo veiklos rezultatas, kai vykdomas paslaugos teikėjo ir užsakovo sandoris, įskaitant centralizuotą geriamojo vandens, dujų, šilumos ir elektros energijos tiekimą.

5. **Saugus gaminys** – bet koks gaminys, kurio naudojimas įprastomis, gamintojo nustatytomis ar galimomis iš anksto pagrįstai numatyti vartojimo sąlygomis, įskaitant ilgalaikį naudojimą, taip pat surinkimo, įrengimo bei priežiūros naudojant reikalavimus, nesukelia jokios rizikos arba kelia vartotojų gyvybei ir sveikatai tik minimalią riziką, kuri yra suderinama su gaminio vartojimu ir laikoma priimtina bei atitinkančia aukštą vartotojų saugos ir sveikatos apsaugos lygį, ypač atkreipiant dėmesį į:

1) gaminio parametrus, jo sandarą, pakuotę, surinkimo ir naudojimo tvarką, priežiūrą naudojant;

2) poveikį kitiems gaminiams, jei yra pagrindas numatyti, kad jis bus naudojamas su kitais gaminiais;

3) gaminio pateikimą vartotojui, ženklينimą, įspėjimus, užrašus ant gaminio ar pakuotės, naudojimo ir sunaikinimo po naudojimo instrukciją ir kitą gamintojo pateiktą informaciją;

4) vartotojų grupes, ypač vaikus ir pagyvenusius žmones, kuriems gaminio vartojimas gali sukelti didesnę riziką.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [IX-1988](#), 2004-01-29, *Žin.*, 2004, Nr. 25-757 (2004-02-14), i. k. 1041010ISTA0IX-1988

6. **Pavojingas produktas** – vartotojams skirtas gaminys ar paslauga, kuris neatitinka šiame įstatyme saugiam gaminiui ar saugiai paslaugai nustatytų reikalavimų.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [IX-1988](#), 2004-01-29, *Žin.*, 2004, Nr. 25-757 (2004-02-14), i. k. 1041010ISTA0IX-1988

7. **Saugi paslauga** – kiekviena paslauga, kuri teikiama laikantis numatytų sąlygų ir nepažeidžiant teisės aktuose paslaugai nustatytų saugos reikalavimų ir teikimo metu ar po to nekelianti jokios rizikos arba kelianti vartotojų gyvybei ir sveikatai minimalią riziką, kuri yra būdinga paslaugai ir laikoma priimtina bei atitinkančia aukštą vartotojų saugos ir sveikatos apsaugos lygį.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [IX-1988](#), 2004-01-29, *Žin.*, 2004, Nr. 25-757 (2004-02-14), i. k. 1041010ISTA0IX-1988

8. **Gamintojas** – fizinis ar juridinis asmuo (ar kita organizacija) teisės aktų nustatyta tvarka vykdomas savo veiklą (įsteigtas) Lietuvos Respublikoje ar Europos Bendrijoje (Europos Sąjungoje), kuris:

1) pagamino gaminį arba apie gaminį viešai pareiškė pažymėdamas jį savo pavadinimu, prekės ženklu ar kitu skiriamuoju ženklu, arba gaminį perdirbo;

2) veikia kaip gamintojo atstovas, kai gamintojas nėra įsisteigęs Europos Bendrijoje (Europos Sąjungoje), arba, jei Europos Bendrijoje (Europos Sąjungoje) įsisteigusio gamintojo atstovo nėra, gaminį importuoja;

3) kaip gaminio tiekimo proceso dalyvis gali daryti poveikį teikiamo į rinką gaminio saugai.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [IX-1988](#), 2004-01-29, *Žin.*, 2004, Nr. 25-757 (2004-02-14), i. k. 1041010ISTA0IX-1988

9. **Paslaugos teikėjas** – fizinis arba juridinis asmuo, nustatyta tvarka įregistravęs savo veiklą ir teikiantis paslaugas.

10. **Platintojas** – teikiantis produktus į rinką fizinis arba juridinis asmuo, kurio veikla neturi poveikio produkto saugos ypatybėms.

11. **Vartotojas** – fizinis asmuo, kuris įsigyja gaminius ir naudojami paslaugomis asmeniniams ir namų ūkio poreikiams.

12. **Produkto saugos kontrolė** – valstybės ir visuomeninių institucijų atliekama kontrolė, ar teikiamas į rinką produktas yra saugus.

13. Valstybinė produktų saugos ekspertizė – produkto, kuriam teisės aktais nėra nustatyti privalomieji saugos reikalavimai, arba produkto, kuris atitinka privalomuosius saugos reikalavimus, tačiau yra pagrindas manyti, kad jis gamintojo nustatytomis ar įprastomis vartojimo sąlygomis yra nesaugus, savybių įvertinimas ir išvada apie jo saugą.

14. Rimtas pavojus – bet koks pavojus vartotojų saugai, įskaitant vėliau pasireiškiantį pavojų, kai reikalingas skubus valstybės institucijų įsikišimas.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [IX-427](#), 2001-07-05, *Žin.*, 2001, Nr. 64-2324 (2001-07-25), i. k. 1011010ISTA00IX-427

15. Susigražinimas – visos priemonės, kuriomis siekiama, kad būtų susigražintas gamintojo, platintojo į rinką pateiktas, vartotojams perduotas ar paslaugos teikėjo teikiant paslaugą vartotojui pateiktas pavojingas gaminy.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [IX-427](#), 2001-07-05, *Žin.*, 2001, Nr. 64-2324 (2001-07-25), i. k. 1011010ISTA00IX-427

16. Pašalinimas – visos priemonės, kuriomis siekiama neleisti pavojingo produkto platinti, demonstruoti ir siūlyti vartotojams.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [IX-427](#), 2001-07-05, *Žin.*, 2001, Nr. 64-2324 (2001-07-25), i. k. 1011010ISTA00IX-427

4 straipsnis. Bendrieji produktų saugos reikalavimai

1. Į rinką teikiamas produktas turi būti saugus. Galimybė užtikrinti aukštesnį saugos lygį arba gauti kitus produktus, kuriuos vartojant yra mažesnė rizika negu leistina, neturi būti pagrindas priskirti produktą prie pavojingų, jeigu jis atitinka teisės aktuose nustatytus produktų saugos reikalavimus.

2. Kai nėra konkretaus produkto saugą reglamentuojančių Europos Sąjungos teisės aktų, produktas laikomas saugiu, jei jis atitinka konkrečius Europos Sąjungos valstybės narės, kurioje yra pateiktas į rinką, nacionalinius teisės aktus, kurie priimti laikantis Europos Bendrijos steigimo sutarties, visų pirma jos 28 ir 30 straipsnių, ir nustato sveikatos bei saugos reikalavimus, kuriuos produktas turi tenkinti, kad jį galima būtų pateikti į rinką toje valstybėje narėje.

3. Produktas yra saugus, kai pavojaus ir pavojaus kategorijų aspektu jis atitinka savanoriškai taikomus kaip nacionalinius standartus perimtus Europos standartus, nuorodos į kuriuos buvo paskelbtos Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje, o Lietuvos nuorodos į tokius nacionalinius standartus nustatyta tvarka buvo paskelbtos „Valstybės žiniuose“.

4. Kitais, nei nurodyta šio straipsnio 2 ir 3 dalyse, atvejais produktas vertinamas kaip atitinkantis bendruosius saugos reikalavimus pirmiausia atsižvelgiant į savanoriškai taikomus kitus, nei šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytus, ES standartus perimančius nacionalinius standartus, kitus nacionalinius standartus, Europos Komisijos rekomendacijas, nustatančias produktų saugos vertinimo gaires, atitinkamame sektoriuje galiojančius geros gamybos praktikos kodeksus, naujausius mokslo ir technikos laimėjimus, saugą, kurios vartotojas gali pagrįstai tikėtis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1988](#), 2004-01-29, *Žin.*, 2004, Nr. 25-757 (2004-02-14), i. k. 1041010ISTA0IX-1988

ANTRASIS SKIRSNIS VALSTYBINIS PRODUKTŲ SAUGOS REGULIAVIMAS

5 straipsnis. Vyriausybės, Vyriausybės įstaigų, ministerijų, prie jų įsteigtų departamentų ir kitų įstaigų kompetencija reglamentuojant produktų saugą

Vyriausybė, Vyriausybės įstaigos, ministerijos, prie jų įsteigti departamentai ir kitos įstaigos joms priskirtose valstybės valdymo srityse pagal savo kompetenciją nustato privalomus produktų saugos bei ženklavimo reikalavimus, suderintus su Jungtinių Tautų Organizacijos, Europos Sąjungos, Pasaulio prekybos organizacijos reikalavimais, ir patvirtinimo, kad jie atitinka nustatytus reikalavimus, tvarką.

6 straipsnis. Produktų saugą reglamentuojančių teisės aktų įgyvendinimo koordinavimas

1. Šio įstatymo ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių produktų saugą, įgyvendinimą koordinuoja Nacionalinė vartotojų teisių apsaugos taryba (toliau – Taryba).

2. Tarybos kompetenciją, juridinį statusą, jos sudarymo tvarką, jos narių paskyrimo ir atšaukimo pagrindus bei šiems nariams keliamus reikalavimus, jų kadencijos trukmę, sprendimų priėmimo tvarką ir lėšų, iš kurių Taryba būtų išlaikoma, šaltinius nustato įstatymai ir kiti teisės aktai.

7 straipsnis. Informacijos apie pavojingus gaminius teikimas Europos Komisijai ir (ar) užsienio valstybėms

Informacija apie pavojingus gaminius ir kompetentingas institucijas bei jų įgaliojimus Europos Komisijai ir (ar) užsienio valstybėms teikiama Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1988](#), 2004-01-29, *Žin.*, 2004, Nr. 25-757 (2004-02-14), i. k. 1041010ISTA0IX-1988

TREČIASIS SKIRSNIS GAMINTOJO, PLATINTOJO IR PASLAUGŲ TEIKĖJO PAREIGOS UŽTIKRINTI PRODUKTŲ SAUGĄ

8 straipsnis. Gamintojo pareiga užtikrinti gaminių saugą

Gamintojas privalo:

- 1) teikti į rinką tik saugius gaminius;
- 2) tinkamai ženklinti gaminius ir teikti vartotojams reikiamą informaciją prieš jiems perduodamas gaminį, kad vartotojai galėtų įvertinti su gaminiu susijusią riziką per visą nurodytą, įprastą ar numanomą jo vartojimo laiką, kai rizika be reikiamo perspėjimo nėra akivaizdi. Įspėjimų pateikimas neatleidžia gamintojo nuo prievolės laikytis kitų šiame įstatyme ir kituose produktų saugą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytų reikalavimų;
- 3) žinoti apie galimą su gaminiu susijusią riziką per visą gaminio vartojimo laiką;
- 4) sužinojęs, kad gaminys kelia riziką vartotojų saugai, imtis atitinkamų veiksmų rizikai pašalinti;
- 5) sužinojęs, kad gaminys pavojingas, nedelsdamas informuoti apie tai vartotojus, Tarybą bei atitinkamos srities kontrolės institucijas, pašalinti jį iš rinkos, ir, jei būtina, gaminį susigrąžinti;
- 6) bendradarbiauti su kontrolės institucijomis, kad būtų išvengta tiekiamų ar patiektų į rinką gaminių rizikos;
- 7) vykdyti kontrolės institucijų nurodymus ir reikalavimus;
- 8) įstatymų nustatyta tvarka atlyginti vartotojui pavojingu gaminiu padarytą žalą;
- 9) vykdyti kitas pareigas, nustatytas šiame įstatyme ir kituose produktų saugą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1988](#), 2004-01-29, *Žin.*, 2004, Nr. 25-757 (2004-02-14), i. k. 1041010ISTA0IX-1988

9 straipsnis. Platintojo pareiga užtikrinti gaminių saugą

Platintojas privalo:

- 1) teikti į rinką tik saugius gaminius;
- 2) teikti vartotojams visą iš gamintojo gautą bei kitą reikiamą informaciją prieš perduodamas gaminį vartotojams, kad šie galėtų įvertinti su gaminiu susijusią riziką per visą nurodytą, įprastą ar numanomą jo vartojimo laiką, kai tokia rizika be reikiamo perspėjimo nėra akivaizdi. Įspėjimų pateikimas neatleidžia platintojo nuo prievolės laikytis kitų šiame įstatyme ir kituose produktų saugą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytų reikalavimų;

3) sužinojęs, kad gaminys pavojingas, nedelsdamas nutraukti gaminio pateikimą į rinką, informuoti gamintoją, vartotojus, Tarybą bei atitinkamos srities kontrolės instituciją ir imtis kitų tinkamų veiksmų rizikai vartotojams pašalinti;

4) bendradarbiauti su kontrolės institucijomis ir gamintojais, siekiant išvengti tiekiamų gaminių keliamos rizikos vartotojams;

5) vykdyti kontrolės institucijų nurodymus ir reikalavimus;

6) įstatymų nustatyta tvarka atlyginti vartotojui pavojingu gaminiu padarytą žalą;

7) vykdyti kitas pareigas, nustatytas šiame įstatyme ir kituose produktų saugą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1988](#), 2004-01-29, *Žin.*, 2004, Nr. 25-757 (2004-02-14), i. k. 1041010ISTA0IX-1988

10 straipsnis. Paslaugos teikėjo pareiga užtikrinti paslaugos saugą

Paslaugos teikėjas privalo:

1) teikti vartotojui tik saugią paslaugą;

2) teikti vartotojui informaciją apie siūlomą paslaugą tokiu būdu, kad vartotojas galėtų įvertinti su paslauga susijusią riziką per visą nurodytą, įprastą ar numanomą vartojimo laiką;

3) žinoti apie galimą su paslauga susijusią riziką vartotojui;

4) sužinojęs apie suteiktos paslaugos galimą riziką vartotojui, imtis tinkamų veiksmų rizikai pašalinti;

5) sužinojęs, kad suteikta paslauga pavojinga, nedelsdamas nutraukti paslaugos teikimą ir informuoti vartotoją, Tarybą bei atitinkamos srities kontrolės instituciją, jei būtina imtis vartotojų saugą užtikrinančių kitų veiksmų;

6) vykdyti kontrolės institucijų nurodymus ir reikalavimus;

7) įstatymų nustatyta tvarka atlyginti vartotojui pavojinga paslauga padarytą žalą;

8) bendradarbiauti su kontrolės institucijomis, siekiant išvengti teikiamų paslaugų keliamos rizikos vartotojui;

9) vykdyti kitas pareigas, nustatytas šiame įstatyme ir kituose produktų saugą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1988](#), 2004-01-29, *Žin.*, 2004, Nr. 25-757 (2004-02-14), i. k. 1041010ISTA0IX-1988

KETVIRTASIS SKIRSNIS

VISUOMENINIŲ VARTOTOJŲ TEISIŲ GYNIMO ORGANIZACIJŲ TEISĖS IR MOKSLO KOMITETŲ VAIDMUO PRODUKTŲ SAUGOS SRITYJE

Pakeistas skirsnio pavadinimas:

Nr. [IX-1988](#), 2004-01-29, *Žin.*, 2004, Nr. 25-757 (2004-02-14), i. k. 1041010ISTA0IX-1988

11 straipsnis. Visuomeninių vartotojų teisių gynimo organizacijų teisės ir mokslo komitetų vaidmuo produktų saugos srityje

1. Visuomeninių vartotojų teisių gynimo organizacijų teisės produktų saugos srityje nustato Vartotojų teisių gynimo įstatymas ir kiti teisės aktai.

2. Kad rinkos ribojimo klausimais būtų kompetentingai bendradarbiaujama su Europos Komisija ir suinteresuotoms Lietuvos Respublikos institucijoms dėl pavojingų produktų (produktų saugos ir vartotojų sveikatos klausimais) būtų teikiamos moksliskai pagrįstos rekomendacinės išvados, prie ministerijų gali būti steigiami mokslo komitetai. Mokslo komitetų sudėtį ir darbą reglamentuoja nustatyta tvarka parengti ir patvirtinti nuostatai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1988](#), 2004-01-29, *Žin.*, 2004, Nr. 25-757 (2004-02-14), i. k. 1041010ISTA0IX-1988

PENKTASIS SKIRSNIS

VALSTYBINĖ PRODUKTŲ SAUGOS KONTROLĖ

12 straipsnis. Produktų saugos reikalavimų laikymosi kontrolė

Šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatytų reikalavimų, užtikrinančių, kad į rinką būtų teikiami tik saugūs produktai, laikymąsi kontroliuoja Vyriausybės įsteigtos maisto ir ne maisto produktų saugos kontrolės institucijos Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

13 straipsnis. Valstybinės produktų saugos kontrolės turinys

1. Į tiesioginę produktų saugos kontrolę įeina:

- 1) produktų saugos tikrinimai, atliekami produktų saugos kontrolės institucijos iniciatyva;
- 2) produktų saugos tikrinimai pagal vartotojų, jų organizacijų, kitų suinteresuotų įstaigų ir organizacijų pranešimus;
- 3) pavojingų produktų pašalinimo iš rinkos ir gaminių sunaikinimo kontrolė;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [IX-1988](#), 2004-01-29, *Žin.*, 2004, Nr. 25-757 (2004-02-14), i. k. 1041010ISTA0IX-1988

4) produktų saugos kontrolės duomenų analizė ir informacijos Tarybai periodinis teikimas.

2. Į netiesioginę produktų saugos kontrolę įeina statistinių duomenų apie pavojingų produktų gamybą, importą ir prekybą jais, taip pat informacijos apie bet kokius vartojimo rizikos didėjimą ar mažėjimą galinčius nulemti veiksnius rinkimas, kaupimas, apdorojimas ir analizė.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [IX-1988](#), 2004-01-29, *Žin.*, 2004, Nr. 25-757 (2004-02-14), i. k. 1041010ISTA0IX-1988

14 straipsnis. Kontrolės institucijų teisės ir pareigos

1. Kontrolės institucijos, atlikdamos valstybinę produktų saugos kontrolę, turi teisę:

1) tikrinti, ar laikomasi produktų saugą reglamentuojančių teisės aktų, organizuoti reikiamus produkto saugos ypatybių patikrinimus netgi po to, kai jis jau yra pateiktas į rinką ir laikomas saugiu, ir iki pat jo sunaudojimo ar suvartojimo galutinio etapo bei kaupti duomenis produktų saugos klausimais;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [IX-1988](#), 2004-01-29, *Žin.*, 2004, Nr. 25-757 (2004-02-14), i. k. 1041010ISTA0IX-1988

2) gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų, kitų juridinių bei fizinių asmenų šio ir kitų įstatymų pažeidimams tirti reikalingą informaciją ir dokumentus;

3) gauti iš produktų gamintojų, platintojų ir paslaugų teikėjų informaciją ir dokumentus, reikalingus šio ir kitų įstatymų pažeidimams tirti;

4) imti gaminių bandinius Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ir tikrinti jų saugą;

5) reikalauti, kad gamintojų, platintojų ir paslaugų teikėjų vadovai ar jų įgalioti asmenys atvyktų ir duotų paaiškinimus žodžiu ar raštu;

6) siūlyti atitinkamai institucijai sustabdyti ar panaikinti licenciją verstis ta ūkine komercine veikla asmenims, kurių pateikti į rinką produktai padarė žalos vartotojams;

7) nustačiusios produktų saugos teisės aktų reikalavimų pažeidimus, įspėti apie tai gamintoją, platintoją ir paslaugos teikėją bei įpareigoti nedelsiant šiuos pažeidimus pašalinti;

8) šio ir kitų įstatymų nustatytais pagrindais ir Vyriausybės nustatyta tvarka taikyti rinkos ribojimo priemones.

2. Kontrolės institucijos privalo:

1) užtikrinti, kad visos priemonės, kurių jos imasi, ypač nurodytos šio įstatymo 17 straipsnio 1 dalyje, atitiktų pavojaus rimtumą ir būtų tinkamai įvertintos priemonių naudojimo pasekmės;

2) skatinti savanoriškus gamintojų ir platintojų veiksmus, atitinkančius šio įstatymo trečiajame skirsnyje jiems nustatytas pareigas, taip pat skatinti geros praktikos kodeksų rengimą ir taikymą;

3) perduoti teisėsaugos institucijoms medžiagą dėl produktų saugos teisės aktų pažeidimų, jei šie produktai galėjo pakenkti ar pakenkė sveikatai arba dėl to ištiko mirtis;

4) užtikrinti iš produkto gamintojų, platintojų ar paslaugų teikėjų gautos informacijos, kuri sudaro komercinę paslaptį, konfidencialumą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [IX-1988](#), 2004-01-29, *Žin.*, 2004, Nr. 25-757 (2004-02-14), i. k. 1041010ISTA0IX-1988

3. Kontrolės institucijų darbuotojai, įgalioti atlikti produktų saugos kontrolę, pažeidę šio įstatymo reikalavimus, atsako įstatymų nustatyta tvarka.

15 straipsnis. Informacijos prieinamumas visuomenei

1. Tarybos ir kontrolės institucijų turima informacija apie produktų keliamą riziką vartotojų sveikatai ir saugai turi būti prieinama visuomenei nepažeidžiant taikomų apribojimų. Visuomenė gali susipažinti su informacija apie produktų identifikavimą, rizikos pobūdį ir jiems taikomas priemonės.

2. Taryba ir kontrolės institucijos imasi būtinų priemonių, kad jų pareigūnai ir atstovai būtų įpareigoti neatskleisti šio įstatymo įgyvendinimo tikslams gautos informacijos, kuriai pagal jos pobūdį taikomos komercinės paslapties nuostatos, išskyrus informaciją apie gaminių saugą, kuri turi būti paskelbta, kad būtų galima apsaugoti vartotojų sveikatą ir saugą.

3. Komercinės paslapties saugojimas netrukdo kompetentingoms institucijoms skleisti informaciją, svarbią rinkos stebėsenos ir priežiūros veiksmingumui užtikrinti. Institucijos, gaunančios informaciją, kuriai taikomos komercinės paslapties nuostatos, užtikrina jos slaptumą.

4. Komercinė paslaptimi negali būti šie produkto duomenys:

- 1) produkto pavadinimas ir identifikavimo duomenys;
- 2) galimi produkto pakeitimo į saugų būdai ir priemonės;
- 3) produkto poveikio vartotojų sveikatai atliktų tyrimų rezultatai;
- 4) detoksikacijos ir (ar) saugaus sunaikinimo metodai;
- 5) produkto tyrimo metodai;
- 6) potencialiai pavojingos produkto sudedamosios dalys;
- 7) su paslaugos teikimu susiję potencialiai pavojingi veiksniai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1988](#), 2004-01-29, *Žin.*, 2004, Nr. 25-757 (2004-02-14), i. k. 1041010ISTA0IX-1988

ŠEŠTASIS SKIRSNIS VALSTYBINĖS PRODUKTŲ SAUGOS KONTROLĖS INSTITUCIJŲ ĮGALIOJIMŲ ĮGYVENDINIMAS

16 straipsnis. Produktų pateikimo į rinką ribojimo priemonių taikymo pagrindai

1. Produktų pateikimo į rinką ribojimo priemonės (toliau – rinkos ribojimo priemonės) gali būti taikomos, jei produktai pateikti į rinką pažeidžiant šio įstatymo 8 straipsnio 1, 2 ir 5 punktų, 9 straipsnio 1, 2 ir 3 punktų ir 10 straipsnio 1, 2 ir 5 punktų reikalavimus.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [IX-1988](#), 2004-01-29, *Žin.*, 2004, Nr. 25-757 (2004-02-14), i. k. 1041010ISTA0IX-1988

2. Taryba ar kontrolės institucijos gali taikyti rinkos ribojimo priemones, jeigu yra pagrindas manyti, kad produktas yra pavojingas vartotojų sveikatai ir saugai, nors produktas ir atitinka šio įstatymo 4 straipsnio 2 dalies reikalavimus.

17 straipsnis. Rinkos ribojimo priemonės

1. Taryba arba kontrolės institucijos šio įstatymo 16 straipsnyje nurodytais rinkos ribojimo priemonių taikymo pagrindais turi teisę Vyriausybės nustatyta tvarka taikyti šias rinkos ribojimo priemones:

1) reikalauti, kad bet koks produktas, kuris konkrečiomis aplinkybėmis gali kelti riziką, būtų paženklintas valstybine kalba surašytais tinkamais, aiškiais ir lengvai suprantamais įspėjimais apie

galimą su gaminiu susijusią riziką; nustatyti išankstines produkto prekybos sąlygas, kuriomis siekiama užtikrinti jo saugą;

2) nurodyti, kad apie bet kokio produkto, kuris gali kelti riziką konkrečioms asmenims, keliamą riziką šie asmenys būtų laiku ir tinkamai, įskaitant ir specialių įspėjimų paskelbimą, įspėti;

3) laikinai, kol bus atlikti įvairūs saugos įvertinimai, patikrinimai ir kontrolė, uždrausti tiekti, siūlyti tiekti ir demonstruoti bet kokią produktą, dėl kurio yra pagrįstai įtariama, kad jis gali būti pavojingas;

4) uždrausti bet kokio pavojingo produkto pardavimą ir toliau imtis priemonių, kurios užtikrintų tokio draudimo laikymąsi;

5) nurodyti nedelsiant pašalinti iš rinkos bet kokią jau rinkoje esantį pavojingą produktą arba organizuoti tokį pašalinimą ir įspėti vartotojus apie su tokio produktu susijusią riziką; nurodyti arba koordinuoti, arba prireikus kartu su gamintojais ir platintojais organizuoti, kad šis produktas būtų sugražintas iš vartotojų ir sunaikintas atitinkamomis sąlygomis.

2. Šio straipsnio 1 dalies 1–5 punktuose išvardytos priemonės taikomos gamintojui, platintojui atsižvelgiant į jo veiklą, bet kokiam kitam asmeniui, kai tai yra būtina bendradarbiavimui siekiant išvengti produkto keliamo pavojaus.

3. Visi sprendimai dėl rinkos ribojimo priemonių taikymo turi būti motyvuoti. Apie šiuos sprendimus būtina skubiai pranešti asmenims, kuriems jie yra taikomi. Jei yra galimybė, šiems asmenims leidžiama pareikšti savo nuomonę prieš priimančią sprendimą. Jei dėl sprendimo vykdymo skubos tai nebuvo padaryta iš anksto, tokia galimybė suteikiama jau priėmus sprendimą.

4. Jei kontrolės institucija pati pašalina iš rinkos pavojingą produktą, jos patirtos išlaidos Tarybos nutarimu išieškamos iš gamintojo, platintojo ir paslaugos teikėjo ne ginčo tvarka.

5. Taryba ir kontrolės institucijos privalo užtikrinti galimybę vartotojams ir suinteresuotiems asmenims pateikti skundus dėl produkto saugos bei priežiūros, dėl kontrolės veiksmų ir į tuos skundus tinkamai reaguoti. Jos turi informuoti vartotojus ir suinteresuotus asmenis apie skundų pateikimo procedūrą.

6. Taryba ar kontrolės institucijos privalo informuoti platintojus, vartotojus bei visuomenines vartotojų teisių gynimo organizacijas apie sprendimus produktus pašalinti iš rinkos, siekiant paskatinti juos prisidėti prie tokių sprendimų įgyvendinimo.

7. Tarybos nutarimai arba kontrolės institucijų sprendimai dėl rinkos ribojimo priemonių taikymo turi būti skelbiami „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“ Vyriausybės nustatyta tvarka.

8. Gamintojai, platintojai ir paslaugų teikėjai privalo vykdyti Tarybos nutarimus arba kontrolės institucijų sprendimus nuo jų gavimo momento, jeigu sprendimas ar nutarimas nenustato vėlesnės datos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1988](#), 2004-01-29, Žin., 2004, Nr. 25-757 (2004-02-14), i. k. 1041010ISTA0IX-1988

SEPTINTASIS SKIRSNIS VALSTYBINĖ PRODUKTŲ SAUGOS EKSPERTIZĖ

18 straipsnis. Valstybinė produktų saugos ekspertizė

1. Valstybinė produktų saugos ekspertizė atliekama valstybės institucijų užsakymu, kai šios negali įvertinti, ar produktas yra saugus.

2. Valstybinę produktų saugos ekspertizę atlieka Vyriausybės įgaliotos institucijos. Jos atlikimo ir apmokėjimo tvarką nustato Vyriausybė.

19 straipsnis. Valstybinės produktų saugos ekspertizės išvados

Jeigu valstybinės produktų saugos ekspertizės tyrimais nustatoma, kad gaminių bandiniai ar paslaugos yra pavojingi, tai laikoma pavojinga visa partija, iš kurios buvo paimti bandiniai ekspertizei, arba visos nuo paaiškėjimo momento paslaugų teikėjo suteiktos paslaugos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1988](#), 2004-01-29, Žin., 2004, Nr. 25-757 (2004-02-14), i. k. 1041010ISTA0IX-1988

AŠTUNTASIS SKIRSNIS ATSAKOMYBĖS UŽ PRODUKTŲ SAUGOS ĮSTATYMO PAŽEIDIMUS TAIKYMO TVARKA

20 straipsnis. Atsakomybė už šio įstatymo pažeidimus

1. Gamintojai, platintojai ar paslaugų teikėjai, pažeidę šio įstatymo reikalavimus, atsako šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka.
2. Importuotojas, pažeidęs šio įstatymo reikalavimus, atsako kaip gamintojas.

21 straipsnis. Žalos atlyginimas

1. Žala vartotojams, atsiradusi dėl pavojingų produktų, atlyginama Civilinio kodekso nustatyta tvarka.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [IX-1988](#), 2004-01-29, Žin., 2004, Nr. 25-757 (2004-02-14), i. k. 1041010ISTA0IX-1988

2. Negalioja jokie susitarimai, kuriais siekiama, kad gamintojas, platintojas ar paslaugos teikėjas, dėl kurių kaltės padaryta žalos vartotojui, būtų atleidžiami nuo jos atlyginimo.

22 straipsnis. Asmenys, kuriems taikomos baudos už šio įstatymo pažeidimus

Baudos už šio įstatymo pažeidimus taikomos produkto gamintojui, platintojui ar paslaugos teikėjui.

23 straipsnis. Baudos už šio įstatymo pažeidimus

1. Gamintojui, platintojui, pateikusiems į rinką pavojingų gaminių, skiriama nuo 500 iki 5000 litų bauda.
2. Gamintojui, platintojui, pateikusiems į rinką pavojingų gaminių po įpareigojimo nutraukti jų realizavimą nevykdymo skiriama nuo 3000 iki 15000 litų bauda.
3. Suteikusiam ar teikiančiam pavojingas paslaugas paslaugos teikėjui skiriama nuo 500 iki 2500 litų bauda.
4. Suteikusiam ar teikiančiam pavojingą paslaugą po įpareigojimo nutraukti jos teikimą paslaugos teikėjui skiriama nuo 2000 iki 10000 litų bauda.
5. Šio įstatymo 22 straipsnyje nurodytiems asmenims, nevykdantiems Tarybos ar kontrolės institucijų reikalavimų pašalinti pavojingus produktus iš rinkos ar juos sunaikinti, skiriama nuo 5000 iki 20000 litų bauda.
6. Pateikusiems į rinką pavojingus produktus, jeigu šie produktai padarė žalos vartotojo sveikatai, šio įstatymo 22 straipsnyje nurodytiems asmenims skiriama nuo 5000 iki 40000 litų bauda.
7. Pateikusiems į rinką pavojingus produktus, jeigu šie produktai sukėlė vartotojo mirtį, šio įstatymo 22 straipsnyje nurodytiems asmenims skiriama nuo 20000 iki 80000 litų bauda.
8. Baudų taikymas neatleidžia nuo pareigos atlyginti vartotojams padarytą žalą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1988](#), 2004-01-29, Žin., 2004, Nr. 25-757 (2004-02-14), i. k. 1041010ISTA0IX-1988

24 straipsnis. Atleidimas nuo atsakomybės ir atsakomybę lengvinančios bei sunkinančios aplinkybės

1. Pavojingo produkto gamintojas, platintojas ar pavojingos paslaugos teikėjas neatsako už pavojingo produkto pateikimą į rinką, jei jis įrodo, kad:
 - 1) jis pavojingo produkto į rinką nepateikė;
 - 2) produktas tapo pavojingas vėliau dėl trečiojo asmens veiksmų netinkamai (neatsargiai) gabenant ar saugant (sandėliuojant) produktą ar kitų nuo gamintojo, platintojo ar paslaugos teikėjo valios nepriklausančių priežasčių;
 - 3) tuo metu, kai pavojingas produktas buvo pateiktas į rinką, mokslo ir technikos pažanga

nebuvo tokio lygio, kad būtų galima nustatyti galimą pavojų;

4) vartotojas naudojosi produktu pažeisdamas naudojimosi juo taisyklės, atsargumo priemonės bei saugumo reikalavimus ir dėl to jam buvo padaryta žalos;

5) produkto pavojingos savybės nulėmė nenugalima jėga.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [IX-1988](#), 2004-01-29, Žin., 2004, Nr. 25-757 (2004-02-14), i. k. 1041010ISTA0IX-1988

2. Nustatydamas baudos dydį, Taryba atsižvelgia į atsakomybę lengvinančias ir sunkinančias aplinkybes.

3. Skiriant baudą, lengvinančiomis aplinkybėmis yra laikoma tai, kad asmenys, padarę pažeidimą, jį pašalino, gera valia atlygino vartotojams padarytą žalą, ir kitos reikšmingos aplinkybės.

4. Skiriant baudą, sunkinančiomis aplinkybėmis yra laikoma tai, kad asmuo pakartotinai per vienerius metus nuo ankstesnio pažeidimo padarė tos pačios rūšies pažeidimą, tęsė pažeidimą nepaisydamas Tarybos ar kontrolės institucijų įpareigojimo nutraukti neteisėtus veiksmus, neatlygino ar vengė atlyginti vartotojams padarytą žalą.

25 straipsnis. Baudų skyrimo terminas

Šio įstatymo 23 straipsnyje numatytos baudos gali būti skiriamos ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo šio įstatymo pažeidimo nustatymo, o esant tęstiniam pažeidimui – nuo jo išaiškėjimo dienos. Ši nuostata netaikoma, kai pavojingu produktu pakenkiama vartotojo sveikatai ar atimama gyvybė.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1988](#), 2004-01-29, Žin., 2004, Nr. 25-757 (2004-02-14), i. k. 1041010ISTA0IX-1988

26 straipsnis. Administracinė atsakomybė

Administracinė atsakomybė už šio įstatymo pažeidimus asmenys traukiami įstatymų nustatyta tvarka.

27 straipsnis. Įstatymo pažeidimų nagrinėjimo ir baudų taikymo tvarka

1. Taryba nagrinėja šiame įstatyme nurodytas bylas ir skiria numatytas baudas. Bylų parengimo, nagrinėjimo ir baudų skyrimo tvarką nustato šis įstatymas ir Vyriausybės tvirtinami Tarybos nuostatai bei Tarybos priimtas reglamentas.

2. Kontrolės institucijų darbuotojai dėl šio įstatymo pažeidimo surašo protokolą ir kartu su reikalingais įrodymais ne vėliau kaip per 3 darbo dienas perduoda Tarybai.

3. Nagrinėjant bylą, dalyvauja medžiagą pateikusių kontrolės institucijos atstovas, taip pat turi būti informuotas ir gali dalyvauti pats pažeidėjas ir(ar) jo atstovas. Pažeidėjas ir (ar) jo atstovas turi teisę susipažinti su surinkta medžiaga, duoti paaiškinimus, pateikti prašymus, teikti įrodymus, apskusti priimamus sprendimus. Pažeidėjo ir(ar) jo atstovo, jeigu jis buvo laiku informuotas apie bylos nagrinėjimo vietą ir laiką, neatvykimas į bylos nagrinėjimą nekliudo ją nagrinėti.

4. Išnagrinėjusi bylą, Taryba priima nutarimą. Nutarime nurodoma: priėmusios nutarimą institucijos pavadinimas, bylos nagrinėjimo data ir vieta, duomenys apie pažeidėją, pažeidimo aplinkybės, įrodymai, kuriais grindžiamas nutarimas, Produktų saugos įstatymo straipsnis, numatantis atsakomybę už šio įstatymo pažeidimą, priimtas sprendimas, jo apskundimo terminai ir tvarka.

28 straipsnis. Kontrolės institucijų sprendimų ir Tarybos nutarimų apskundimas

1. Gamintojas, platintojas ir paslaugos teikėjas Tarybos nutarimus arba kontrolės institucijų sprendimus dėl rinkos ribojimo priemonių taikymo bei Tarybos nutarimus dėl baudų skyrimo per 20 dienų nuo nutarimo ar sprendimo priėmimo dienos gali apskusti teismui Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

2. Kreipimasis į teismą nesustabdo nutarimo ar sprendimo vykdymo, jeigu teismas nenustato kitaip.

29 straipsnis. Baudų išieškojimas

1. Paskirtos baudos, numatytos šio įstatymo 23 straipsnyje, į valstybės biudžetą sumokamos ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo tos dienos, kurią šio įstatymo pažeidėjas gavo nutarimą dėl baudos paskyrimo.

2. Nesumokėtos baudos išieškomos Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS

Lietuvos Respublikos
1999 m. birželio 1 d.
įstatymo Nr. VIII-1206
priedas

**EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAS, SU KURIUO SUDERINTAS
LIETUVOS RESPUBLIKOS PRODUKTŲ SAUGOS ĮSTATYMAS**

2001 m. gruodžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva Nr. 2001/95/EB dėl bendros gaminių saugos.

Papildyta priedu:

Nr. [IX-427](#), 2001-07-05, Žin., 2001, Nr. 64-2324 (2001-07-25), i. k. 1011010ISTA00IX-427

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-427](#), 2001-07-05, Žin., 2001, Nr. 64-2324 (2001-07-25), i. k. 1011010ISTA00IX-427

Lietuvos Respublikos produktų saugos įstatymo pakeitimo įstatymas

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1988](#), 2004-01-29, Žin., 2004, Nr. 25-757 (2004-02-14), i. k. 1041010ISTA0IX-1988

Lietuvos Respublikos produktų saugos įstatymo 1, 3, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 21, 23, 24, 25 straipsnių, ketvirtojo skirsnio pavadinimo pakeitimo bei įstatymo papildymo priedu įstatymas

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-2335](#), 2012-11-06, Žin., 2012, Nr. 132-6663 (2012-11-15), i. k. 1121010ISTA0XI-2335

Lietuvos Respublikos produktų saugos įstatymo 4 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymas

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1490](#), 2014-12-18, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21245

Lietuvos Respublikos produktų saugos įstatymo Nr. VIII-1206 2 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymas